

перевагами; дотримання вимог сукупності наукових підходів до управління; гнучкості – можливість зміни системи забезпечення конкурентних переваг підприємства в результаті накопичення інформації, модернізації технології або коректування стратегії діяльності організації; клієнтоорієнтованості та орієнтації на конкретні ринки і потреби; використання новітніх комунікацій та технологій; генерування цінності для споживачів; забезпечення адекватності та гнучкості механізму завдяки своєчасному врахуванню змін конкурентного середовища та внутрішньому коригуванню; примноження компетентностей підприємства та нарощення прибутків; інноваційності, який полягає у тому, що для досягнення довгострокового лідерства на ринку необхідним є впровадження інноваційних моделей менеджменту, використання нестандартних управлінських рішень.

Система управління конкурентоспроможністю підприємства, побудована на зазначених вище принципах, може бути ефективною лише за умови врахування та забезпечення єдності мети, дії всіх складників та процесу реалізації внутрішньої і зовнішньої політики підприємства, системи мотивації, яка спроможна зацікавити виконавців у підвищенні конкурентоспроможності підприємства, використання сучасних технічних та технологічних основ управління, здатних вирішити питання забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Використані джерела

1. Кузьмін О.Є., Горбаль Н.І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : підручник. Львів : Компакт-ЛВ, 2005. 304 с.
2. Варава Л.М. Організаційно-економічне забезпечення управління конкурентоспроможністю промислового підприємства. Вісник Криворізького технічного університету. 2011. № 29. С. 311–314.

Пасічник Руслан, Сільчук Анна

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор кафедри менеджменту
публічного управління та персоналу Микитюк П. П.)

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

В результаті істотних економічних перетворень останніх десятиліть, українська економіка опинилася в принципово новому стані, який, на думку багатьох фахівців, оцінюється як кризовий. Тому перед сучасною економічною наукою стоїть глобальне завдання пошуку шляхів виходу з нього. Не викликає сумнівів і загальноприйняте твердження про те, що для цього необхідна активізація інвестиційних процесів, яка може бути досягнута завдяки багатьом

методам і інструментам як ринкового характеру, так і державної дії.

Інновації мають двосторонній зв'язок з конкурентоспроможністю продукції. З одного боку інноваційна діяльність підвищує конкурентоспроможність підприємства, з іншого боку – конкуренція визначає потребу в інноваційній діяльності. Таким чином, інновації у вигляді нових конкурентоспроможних технологій і товарів забезпечують близько 90 % зростання ВВП промислово розвинених країн світу.

Важливу роль грають соціальні і екологічні чинники. Відповідно до підрахунків зарубіжних вчених кожне робоче місце, створене у сфері промислових досліджень приводить до створення 5-7 робочих місць у сфері звичайного виробництва. Крім того, за оцінками фахівців інноваційні проекти не погіршують навколишнє середовище.

Проте, не дивлячись на очевидні переваги інноваційного шляху розвитку економіки, існують перешкоди для його здійснення. Перш за все це те, що інновації вимагають значних фінансових вкладень. Фінансування НДДКР, продуктом яких є інновації, в промислово-розвинених країнах здійснюється в основному з двох джерел: державне фінансування (3-4 % ВВП) і приватне (приблизно 15 % річного обороту фірм) При цьому середня витрата на НДДКР у 65% організацій України складає менше 1%, і лише у 15% організацій – більше 4%.

Згідно світовому досвіду, наука зберігає і виконує свої функції при її фінансуванні в розмірі не менше 0,7 % ВВП. Критичний рівень витрат на науку складає 0,3% ВВП. У Україні впродовж 2009 – 2019 рр. рівень фінансування науки складав до 0,28 % ВВП. У розвинених країнах цей показник склав: Австралія – 1,85 %, Данія – 1,95 %, Фінляндія – 2,78 %, Франція – 2,25 %, Німеччина – 2,41%, Ізраїль – 2,35%, Італія – 2,21%, Японія – 2,8%, Швеція – 3,76%, Великобританія – 1,95 %, США – 2,63% валового внутрішнього продукту. У абсолютних величинах розривши між процвітаючими країнами і Україною буде ще значніше.

Таку ситуацію можна пояснити хронічним браком бюджетних коштів в Україні, але необхідно зрозуміти, що без державного фінансування науки, без підтримки підприємств, що здійснюють інноваційну діяльність, неможливий інноваційний розвиток економіки.

Разом з тим, створити економіку більш високого рівня технологічного розвитку неможливо на морально-застарілій виробничій базі, зношеному устаткуванні промислових підприємств, наукових центрів. Не можна повністю переступити стадію інвестиційного (екстенсивного) розвитку економіки і перейти відразу до інноваційної, оскільки для створення нових технологій і продуктів потрібні якісно нові ресурси (трудові, виробничі, фінансові). Тому,

для України необхідний інвестиційно-інноваційний шлях розвитку, згідно якому відбувається поетапне оновлення техніки і технології випуску продукції з істотно покращеними споживчими властивостями. Цей етап дозволить створити передумови для розробки нових видів продукції. Підприємства, що вкладають засоби в інвестиційно-інноваційні проекти, поступово створюватимуть платоспроможний попит для розвитку фундаментальних досліджень, скоротивши тим самим потребу науки в бюджетному фінансуванні.

Дослідження особливостей системи управління інвестиційно-інноваційною діяльністю промислових підприємств, показало що система управління інвестиційно-інноваційною діяльністю це мистецтво координації трудових і матеріальних ресурсів на основі сучасних методів управління впродовж життєвого циклу вдосконаленої продукції. Основним результатом управління інвестиційно-інноваційною діяльністю слід вважати досягнення мети по складу, обсягу, вартості і часу виконуваних робіт для виробництва продукції покращеної якості. Одиначним циклом інвестиційно-інноваційної діяльності промислового підприємства є здійснення інвестиційно-інноваційного проекту, який характеризується комплектом документів, що визначають механізм і результати діяльності по вкладенню ресурсів в створення (придбання) основних засобів і технологій з метою випуску продукції, що характеризується вищими споживчими властивостями.

На підставі узагальнення особливостей складання бізнес-плану інвестиційно-інноваційного проекту встановлено, що для вирішення завдання планування фінансового забезпечення проекту доцільно використовувати балансову модель і матрицю фінансових ресурсів проекту по конкретних напрямках їх використання. З її допомогою можна наочно побачити не тільки суму коштів, що поступають з кожного джерела фінансування, але і визначити період їх залучення і термін використання, а також забезпеченість кожної категорії витрат джерелами фінансування.

Використані джерела

1. Микитюк П. П. Інвестиційно-інноваційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / за заг. ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль : Економічна думка, 2015. – 452 с.
2. Микитюк П. П. Управління проектами [Електронний ресурс] : навч. посіб. / П. П. Микитюк, В. Я. Брич, Т. Л. Желюк [та ін.] ; під ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 320 с.